

FinElibin e-kirjojen käyttöä selvittävä kysely: Case Oulu

5.10.2016 – Kari Tossavainen

Opiskelijoita 14 221 (kyselyyn vastasi 90 opiskelijaa) = 0,6 %

**Vastanneiden tiedekunta: humanistinen 43,2%, kasvatustieteellinen 17,0%,
luonnontieteellinen 13,6%, teknillistieteellinen 10,2%, lääketieteellinen 4,5%**

Opiskelijoiden e-kirjojen käyttö Oulun yliopistossa

- Keskimäärin opiskelija lukee opinnoissa tarvittavia kirjoja 2-3 kpl kuukaudessa.
 - Opintoihin liittyviä e-kirjoja on lukenut 91% vastanneista opiskelijoista.
 - Opintoihin liittyviä e-kirjoja on lainannut 59% vastanneista opiskelijoista.
 - 61,4% opiskelijoista ei ole ostanut, eikä aiokaan ostaa e-kirjoja itselleen.

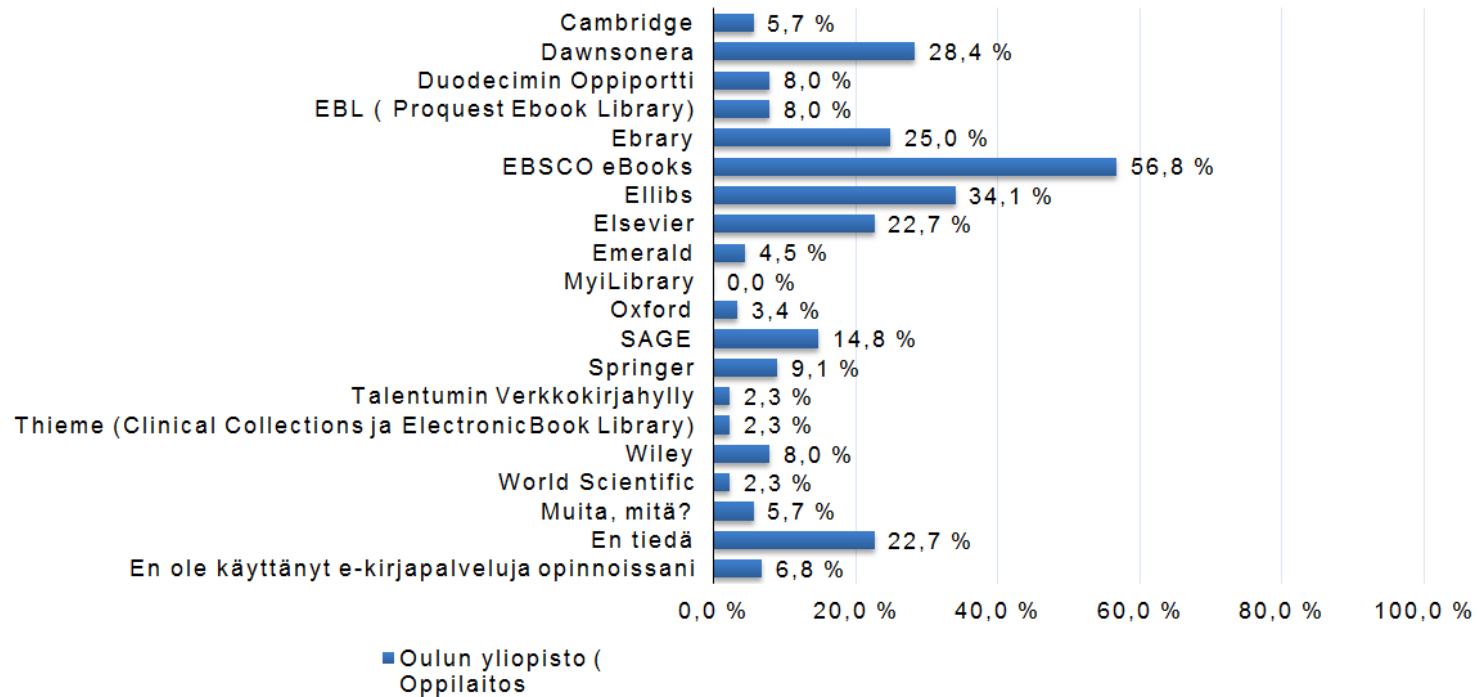
Millä laitteilla opiskelijat lukevat e-kurssikirjoja?

tietokone 90%, tabletti 47,8%, älypuhelin 24,4%, e-kirjojen lukulaite 0%

E-kirjat opintojen apuna - kysely

E-kirjojen käytöstä

Mitä e-kirjapalveluja olet käyttänyt opintoihisi liittyen?

Valitse yliopisto) (KA:8.43, Hajonta:5.35) (Vastauksia:88)

Mistä opiskelijat ovat saaneet tietoa opintoihin liittyvistä e-kirjoista?

Oppilait./kirjaston verkkosivut 61,4%, opettajat 35,2%, kirjaston henkilökunta 27,3%

e-kirjojen saavutettavuus Oulun yliopistossa

- 59% vastanneista: e-kirjat löytyvät helposti tai suhteellisen helposti kirjaston verkkopalvelusta.
 - 21,6% vastanneista: kirjat ovat usein saatavana e-kirjoina.
 - noin 80% vastanneista haluaa ladata e-kirjoja omalle koneelle.
- noin 60% vastanneista uskoo, että e-kirjat nopeuttavat heidän opintojaan.

e-kirjoihin liittyvät keskeisimmät ongelmat

- tekniset ongelmat: lukuohjelmat / käyttöliittymät kömpelöitä, erilliset kirjautumiset koetaan ongelmallisina, ei haluta perehtyä lukuohjelmien asetuksiin
 - fysiologiset ongelmat: silmät väsyvät, ergonomia huono
 - psykologiset tekijät: perinteinen kirja koetaan kaikin puolin paremmaksi
- e-kirjojen lisenssit ovat usein liian suppeita (esim. 1 yhtäaikainen käyttäjä)

Lisää ongelmia:

- laina-ajat ovat liian lyhyet
- muistiinpanojen tekeminen on vaikeampaa
- nimekkeen uusin painos ei ole useinkaan tarjolla e-kirjana
- sivunumerot eivät ole aina näkyvissä

Johtopäätöksiä/parannettavaa

- kaikenlaiseen opastukseen kiinnitettävä entistä enemmän huomiota
- henkilökuntaa ”koulutettava” rohkaisemaan asiakkaita käyttämään e-kirjoja
 - teknisen tuen parantaminen?
- mahdollisuudet kansallisella tasolla vaikuttaa tarjolla olevien lisenssien sisältöön (esim. laina-ajat, yhtäaikaisten käyttäjien määrät)

Opetus- ja tutkimushenkilökuntaa 1629 (kyselyyn vastasi 45) = 2,7%

**Vastanneiden tiedekunta: teknillistieteellinen 29,5%, humanistinen 25%,
luonnontieteellinen 15,9%, lääketieteellinen 9,1%**

Lähteet, joita opettajat käyttävät valitessaan kirjoja opetukseen

kollegat 68,9%, kustantajat 51,1%, oppilaitoksen kirjasto 42,2%, muu 31%
(mm. muiden korkeakoulujen käyttämä opetusaineisto, oppiaineen tiedeyhteisö, oman alan lehtien kirja-arvostelut), kirjakaupat 20%

Opetukseen valittavien kirjojen kriteereitä

saatavuus, ajantasaisuus, tieteellinen taso, pedagoginen laatu, yhteneväisyys kurssikuvaukseen, kirjan tulee sisältää harjoitustehtäviä

e-kirjoja opetuksessa käytettäväksi on valinnut 66,7% vastanneista

Vaikuttaako valintaan se, että kirja on saatavissa e-kirjana?

- hyvin positiivisesti
- ei mielellään valita kirjaa, joka on pelkästään e-muodossa
- verkko-opetuksessa on tärkeää, että kirjojen saatavuus on tasavertaista eri puolilla maata
- kyllä, e-kirjat ovat helpommin saatavilla opiskelijoille ja ovat halvempia

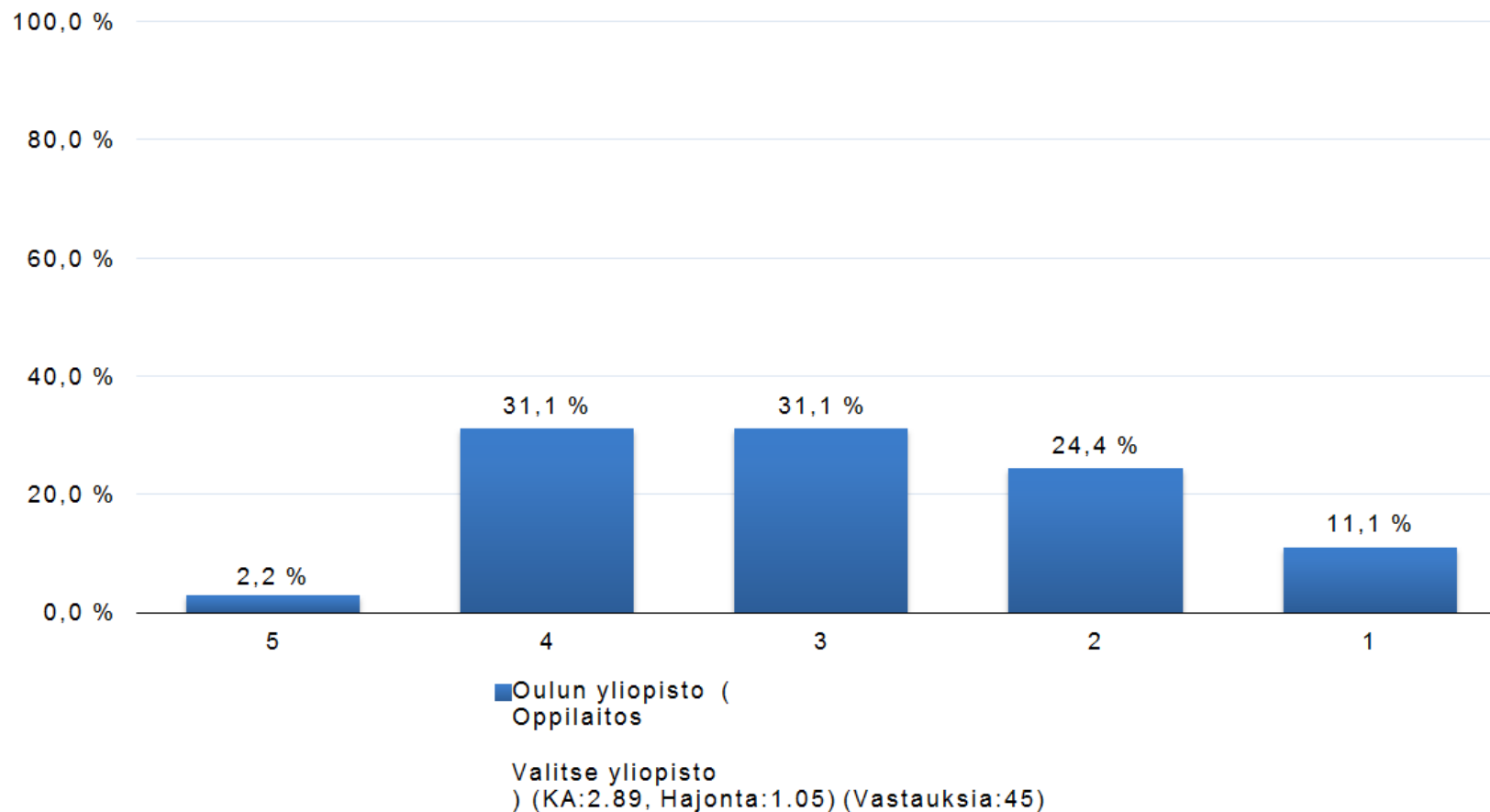
Jatkuu

- e-kirjojen käyttö mahdollistaa kurssikirjojen vaihtamisen lyhyessäkin ajassa, jos teos osoittautuu huonosti opetuskäyttöön soveltuvaksi tai ilmaantuu uusi, parempi kirja
- vähentää tarvetta tehdä itse opetusmateriaalia

E-kirjat opetuksen tukena - kysely

- Opetusalaani liittyvät kirjat ovat usein saatavilla e-muodossa
Kokemuksia opetuksessa käytettävistä e-kirjoista

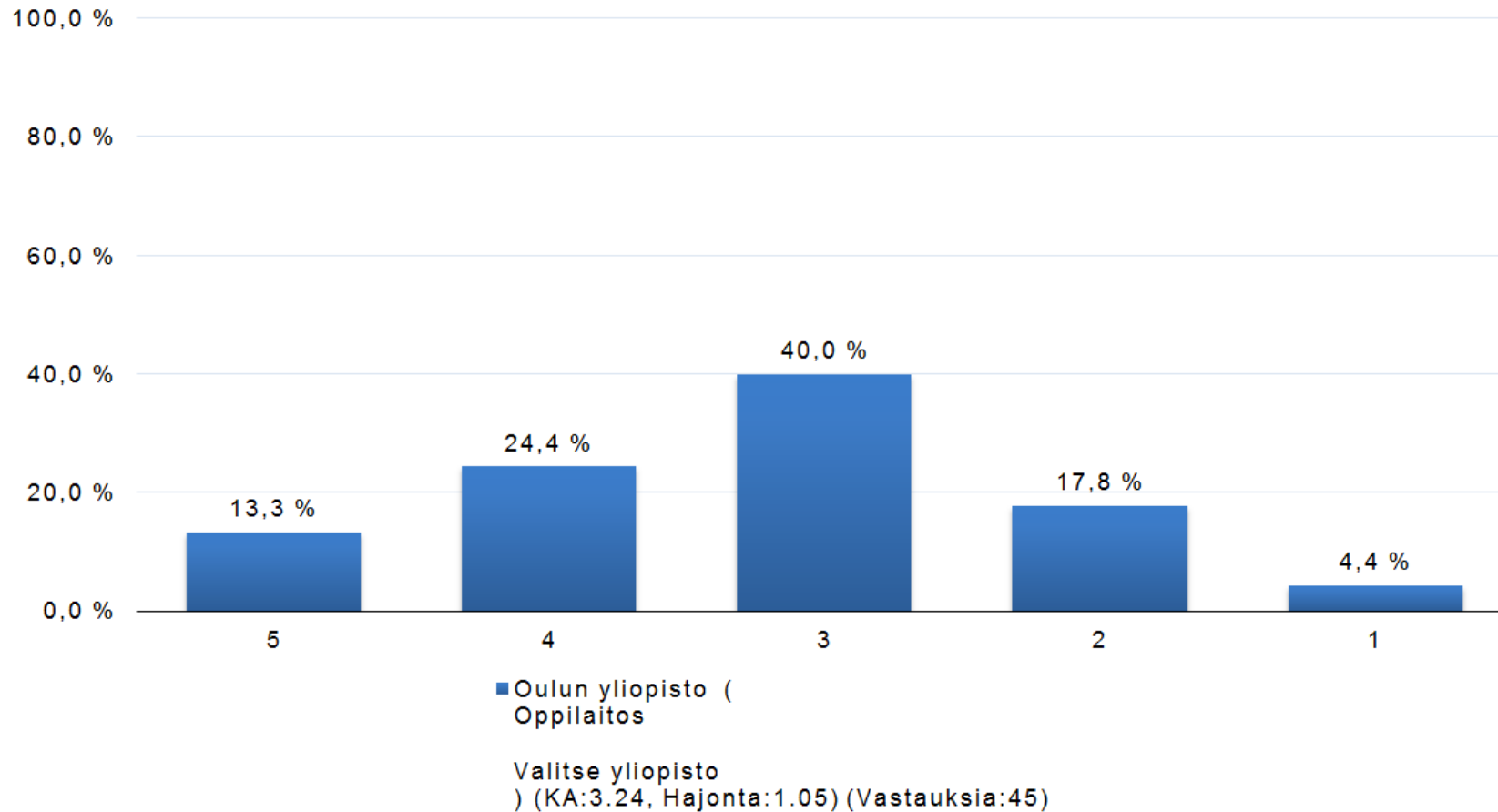
(5 = täysin samaa mieltä, 1 = täysin eri mieltä)

E-kirjat opetuksen tukena - kysely

- Saan oppilaitokseni kirjastosta helposti tietoa siitä, mitkä kirjat ovat saatavilla e-kirjoina
Kokemuksia opetuksessa käytettävistä e-kirjoista

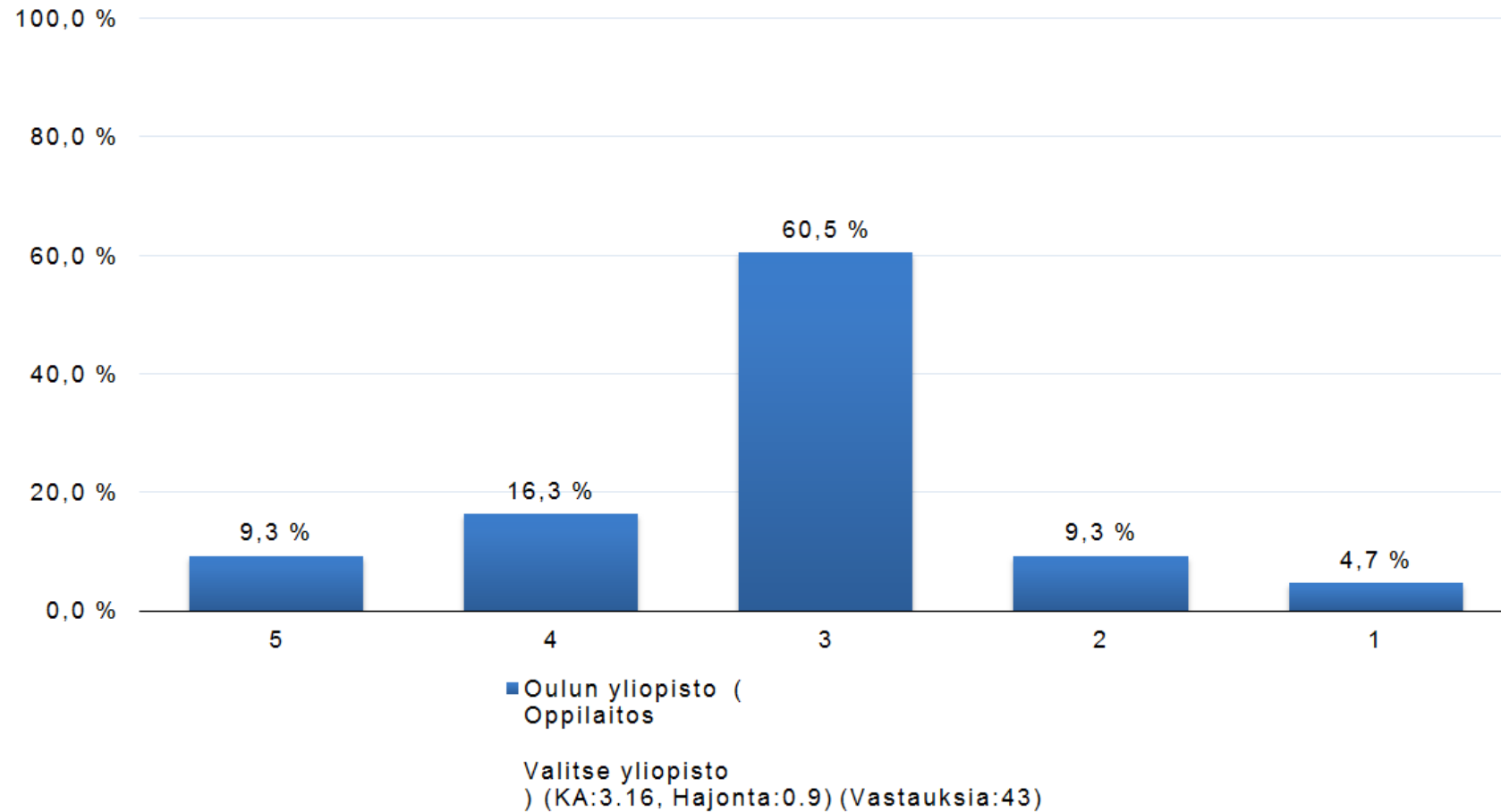
(5 = täysin samaa mieltä, 1 = täysin eri mieltä)

E-kirjat opetuksen tukena - kysely

- Saan tarvittaessa apua e-kurssikirjojen käyttöön liittyvissä ongelmissa oppilaitokseni kirjastosta
Kokemuksia opetuksessa käytettävistä e-kirjoista

(5 = täysin samaa mieltä, 1 = täysin eri mieltä)

Millaisia olisivat hyvät e-kirjat osana opintoja ja opetusta?

Helposti selattavissa, latautuvat hyvin, muistiinpano- ja alleviivausmahdollisuus, sisältävät interaktiivisia tehtäviä, esimerkkejä, videoita, sivunumerot löytyvät, keskeisiä teoksia, jotka kestävät aikaa, tutkimusmenetelmäkirjallisuutta, metodologiaa käsittelevää kirjallisuutta

Mutta se todellisuus!

Lukuohjelmat ja käyttöliittymät huonoja ja kömpelöitä, kirjautuminen ja tilinluominen työlästä, liian lyhyet laina-ajat, langaton netti ei toimi kaikkialla, en halua lukea pitkää tekstiä koneelta

Johtopäätöksiä/parannettavaa

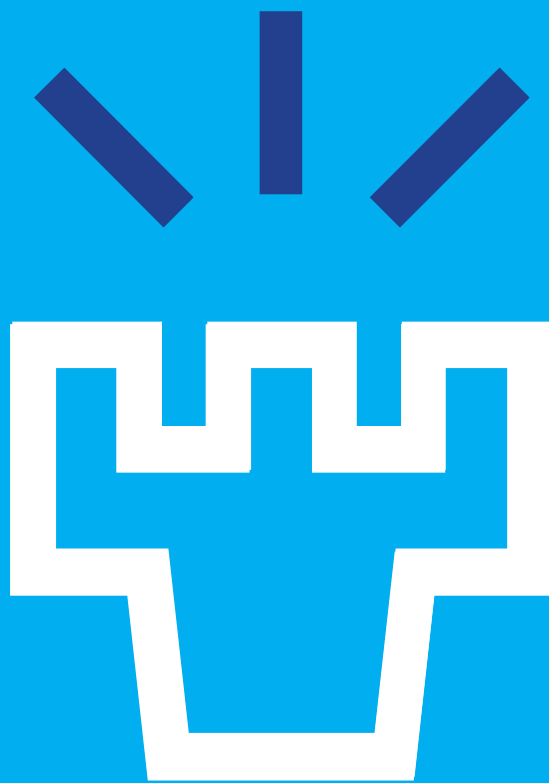
- e-kirjojen käytön opastusta selkeytettävä ja löydettävyyttä parannettava
 - kirjasto aktiivisesti mukaan tiedekuntien ja oppiaineiden opetus- ja kurssisuunnitteluun ("yleensä kirjasto pyytää tiedon kurssikirjoista sen jälkeen, kun kurssikirjat on valittu")

Kirjasto voisi tarjota oppiaineille työkaluja ja tietotaitoaan haettaessa laadukkaita (e-) kurssikirjoja (listaukset uutuuksista, selvitykset missä formaatissa jokin nimeke on saatavana, yhteinen arviointi kurssilla tarvittavista kappalemääristä)

Hyödyt: rahan säästö (täsmähankinnat), ajan säästö (sujuvampi toimintaketjutus, ei turhaa sähköpostirumbaa, erilaiset ”tarkistustyöt” vähenevät, kirjaston näkyvyys opetuksen tukena kasvaa

Vaatii: henkilöresursseja? tiiviin yhteistyöverkoston luomisen oppiaineisiin

**OULUN
YLIOPISTO**